

MOKĖJIMO PASLAUGŲ TEIKIMO SĄLYGOS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šios RATO kredito unijos (toliau – Unija) Mokėjimo paslaugų teikimo sąlygos (toliau – Sąlygos) įtvirtina Unijos pagrindines nuostatas, kuriomis Unija vadovaujasi teikdama finansines paslaugas Unijos nariams ir klientams (toliau – Klientai). Toliau Unija ir Klientai kartu vadinami Šalimis arba atskirai Šalimi.
2. Šios Sąlygos yra taikomos visiems su Mokėjimų įstatyme numatytu Mokėjimo paslaugų ir su jomis susijusių paslaugų teikimu susijusiems kliento ir Unijos santykiams, atsiradusiems iki ir tebesitęsiantiems po šių sąlygų įsigaliojimo.
3. Be šių Sąlygų, su mokėjimo paslaugų teikimu susijusius santykius tarp kliento ir Unijos taip pat reguliuoja įstatymai ir kiti teisės aktai ir kitos patvirtintos taisyklės (tvarkos), įkainiai, sutartys bei protingumo, teisingumo ir sąžiningumo principai.
4. Unija – RATO kredito unija, juridinio asmens kodas 112043124, registracijos adresas Molėtų g.13, D. Riešės k., LT-14262 Vilniaus r., buveinės adresas J. Jasinskio g. 14A, LT-01112 Vilnius, duomenys įregistruoti ir saugomi VĮ Juridinių asmenų registre, licencija Nr. 10. Unijos elektroninio pašto adresas – info@rato.lt, internetinis puslapis www.rato.lt.

II. SĄVOKOS

5. Sąlygose vartojamos sąvokos turi tokią reikšmę:
  - 5.1. **Asmens duomenys** – bet kokia informacija apie fizinį asmenį, kurio tapatybė nustatyta arba kurio tapatybę galima nustatyti (duomenų subjektas); fizinis asmuo, kurio tapatybę galima nustatyti, yra asmuo, kurio tapatybę tiesiogiai arba netiesiogiai galima nustatyti, visų pirma pagal identifikatorių, kaip antai vardą ir pavardę, asmens identifikavimo numerį, buvimo vietos duomenis ir interneto identifikatorių arba pagal vieną ar kelis to fizinio asmens fizinės, fiziologinės, genetinės, psichinės, ekonominės, kultūrinės ar socialinės tapatybės požymius.
  - 5.2. **Atsiskaitomoji sąskaita** – kliento vardu atidaryta sąskaita Unijoje, kurią atidarius vykdomos mokėjimo operacijos ir teikiamos paslaugos, nurodytos mokėjimų įstatyme, ir kuriai taikomas mokėjimų įstatyme nurodytas komisinis atlyginimas.
  - 5.3. **Bendroji sutartis** – tarp Unijos ir kliento sudarytos atsiskaitomosios sąskaitos bei narystės sutartys.
  - 5.4. **Darbo diena** – kiekviena kalendorinė diena, išskyrus poilsio (šeštadienius ir sekmadienius) ir valstybinių švenčių dienas.
  - 5.5. **Gavėjas** – fizinis arba juridinis asmuo, kuris mokėjimo nurodyme yra numatytas kaip mokėjimo operacijos lėšų gavėjas.
  - 5.6. **Gaunamų mokėjimų apdorojimas** – mokėjimo paslauga, kai mokėjimo paslaugų teikėjas pagal susitarimą su gavėju sudaro sąlygas šiam gavėjui priimti mokėjimo operacijas, jas apdoroja ir užtikrina, kad lėšos būtų pervedamos gavėjui.
  - 5.7. **Internetinė bankininkystė** – priemonė, kurios pagalba mokėjimo paslaugos teikiamos naudojantis Unijos paslaugų teikimo internetu sistema.
  - 5.8. **Išrašas** – Unijos paruoštas ir pateiktas dokumentas, kuriame pateikiama informacija apie atsiskaitomojoje sąskaitoje atliktas mokėjimo operacijas per tam tikrą laikotarpį.
  - 5.9. **Įkainiai** – Unijoje nustatyta tvarka patvirtinti Unijos mokėjimo paslaugų ir mokėjimo operacijų įkainiai.
  - 5.10. **Klientas** – fizinis arba juridinis asmuo, Unijos narys arba kitas įstatymuose nustatytais pagrindais galintis naudotis ar išreikšęs pageidavimą naudotis Unijos teikiamomis paslaugomis kaip

mokėtojas ir/ar gavėjas.

5.11. **Komisinis mokestis** – Unijos gaunamas atlyginimas/mokestis, kurį mokėtojas ir/arba klientas turi mokėti Unijai už mokėjimo operaciją ir/arba su ja susijusias paslaugas arba su atsiskaitomąja sąskaita susijusias paslaugas.

5.12. **Lėšos** - gryniesi pinigai (banknotai ir monetos) bei pinigai sąskaitoje.

5.13. **Mokėjimo nurodymas** – mokėtojo arba gavėjo nurodymas (mokėjimo pavedimas) Unijai įvykdyti mokėjimo operaciją.

5.14. **Mokėjimo operacija** – mokėtojo, mokėtojo vardu arba gavėjo inicijuotas lėšų įmokėjimas, pervedimas arba išėmimas, neatsižvelgiant į mokėtojo ir gavėjo pareigas, kuriomis grindžiama operacija.

5.15. **Mokėjimo paslaugos** – Unijos teikiamos mokėjimo paslaugos, kurios yra apibrėžtos Mokėjimų įstatyme.

5.16. **Mokėjimo paslaugų teikėjas** – bet kuri kredito įstaiga arba kita mokėjimo paslaugas teikianti finansinė įstaiga.

5.17. **Mokėjimo priemonė** – personalizuota priemonė ir/arba tam tikros procedūros, dėl kurių susitaria Šalys ir kurias klientas naudoja mokėjimo nurodymui inicijuoti.

5.18. **Mokėjimo priemonių išleidimas** – mokėjimo paslauga, kai mokėjimo paslaugų teikėjas pagal susitarimą su mokėtoju suteikia jam mokėjimo priemonę mokėjimo operacijoms inicijuoti ir vykdyti.

5.19. **Mokėtojas** – fizinis arba juridinis asmuo, kita organizacija arba jos padalinys, kurie turi atsiskaitomąsias sąskaitas ir leidžia atlikti mokėjimo nurodymus iš tų atsiskaitomųjų sąskaitų arba, kurie pateikia mokėjimo nurodymus, kai nėra atsiskaitomosios sąskaitos.

5.20. **Neskelbtini mokėjimo duomenys** – tokie duomenys, įskaitant personalizuotus saugumo duomenis, kurie, jeigu būtų atskleisti, gali būti panaudoti vykdant sukčiavimą ar kitu neteisėtu tikslu.

5.21. **Nuotolinė mokėjimo operacija** – mokėjimo operacija, inicijuojama internetu arba kitokiu nuotoliniu ryšiu.

5.22. **Pagrindinis valiutos keitimo kursas** – Unijos nustatomas, keičiamas ir skelbiamas valiutos keitimo kursas, pagal kurį keičiama valiuta. Pagrindinis valiutos kursas yra skelbiamas Unijos interneto tinklalapyje.

5.23. **Paslaugos** – Unijos klientui teikiamos finansinės ir/ar kitos paslaugos, kurias Unija gali teikti pagal Lietuvos Respublikos įstatymus ir kitus teisės aktus.

5.24. **Paslaugų sąlygos** – sutartyje ir/ar Unijos vidaus teisės aktais nustatytos konkrečios mokėjimo paslaugų teikimo sąlygos.

5.25. **Paslaugų sutartis** – sutartis ir/ar kitos sutartys, pagal kurias Unija gali teikti Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose numatytas paslaugas.

5.26. **Patvarioji laikmena** – laikmena, kurioje asmeniškai mokėjimo paslaugų vartotojui skirta informacija saugoma taip, kad su ta informacija būtų galima susipažinti informacijos paskirtį atitinkančiu laikotarpiu ir iš kurios laikoma informacija atgaminama jos nepakeičiant.

5.27. **Personalizuoti saugumo duomenys** – autentiškumo patvirtinimo tikslais naudojami duomenys, dėl kurių naudojimo susitarė Unija ir klientas (pvz. PIN kodas arba slaptažodžiai, kodai, raktai, deriniai, kurie naudojami vartotojo atpažinimui).

5.28. **Sąlygos** – šios Unijos mokėjimo paslaugų teikimo sąlygos, įskaitant visus jų pakeitimus ir papildymus.

5.29. **Sutartis** – tarp Unijos ir kliento sudaryta bendroji sutartis, taip pat sudarytos paslaugų sutartys.

5.30. **Unikalus identifikatorius** – raidžių, skaičių ar simbolių derinys, kurį Unija suteikia mokėjimo paslaugų vartotojui ir pagal kurį vienareikšmiškai atpažįstamas mokėjimo operacijoje dalyvaujantis mokėjimo paslaugų vartotojas ir/ar mokėjimo operacijoje naudojama jo atsiskaitomoji sąskaita.

5.31. **Užsienio valstybė** – valstybė ne Europos Sąjungos narė ir ne Europos ekonominės erdvės (EEE) valstybė.

5.32. **Valstybė narė** – Europos Sąjungos valstybė narė, taip pat Europos ekonominės erdvės (EEE) valstybė.

5.33. **Vartotojas** – siekiantis sudaryti arba sudaręs sutartį fizinis asmuo, Unijos narys ar kitas teisėtai besinaudojantis jos paslaugomis, kuris veikia siekdamas tikslų, nesusijusių su savo verslu, prekyba ar profesine veikla.

III. KLIENTO TAPATYBĖS NUSTATYMAS

6. Prieš teikdama finansines paslaugas klientui, Unija yra įpareigota identifikuoti klientą ir/ar jo atstovą, Sąlygose, bendrojoje ir/ar paslaugų sutartyse bei galiojančiuose teisės aktuose nustatyta tvarka.
7. Siekiant nustatyti kliento tapatybę klientas ir/ar jo atstovas privalo pateikti Unijai reikalaujamą informaciją ir dokumentus. Unija turi teisę imtis kitų teisėtų priemonių, siekdama nustatyti kliento ir/ar jo atstovo tapatybę.
8. Unija fizinio asmens tapatybę nustato fiksuodama jo vardą, pavardę, asmens kodą ir/arba gimimo datą (taikoma užsieniečiams), pilietybę, gyvenamąją vietą, asmens tapatybę patvirtinančiu dokumentu, jo numeriu ir išdavimo data.
9. Klientas fizinis asmuo tapatybei patvirtinti pateikia asmens tapatybę liudijantį galiojantį dokumentą, kuriame yra jo nuotrauka, parašas ir kiti jo asmens duomenys.
10. Fizinio asmens tapatybę Unija nustato pagal vieną iš šių kliento pateiktų asmens tapatybę liudijantį dokumentų: pasą (LR piliečio pasas, užsienio valstybės piliečio pasas, LR tarnybinis pasas, LR užsieniečio pasas, ES valstybės narės piliečio pasas), asmens tapatybės kortelę (LR asmens tapatybės kortelė, ES valstybės narės piliečio asmens tapatybės kortelė), leidimą nuolat ar laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje; taip pat 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/126/EB dėl vairuotojo pažymėjimų (nauja redakcija) I priede nustatytus reikalavimus atitinkantis Europos ekonominės erdvės valstybėje išduotas vairuotojo pažymėjimas*
11. Unija, siekdama apsaugoti kliento interesus, turi teisę atsisakyti iš fizinio asmens priimti lengvai suklastojamus asmens tapatybę liudijančius dokumentus arba dokumentus, kuriuose nėra pakankamai duomenų asmens tapatybei nustatyti.
12. Unija juridinį asmenį identifikuoja pagal jo steigimo dokumentus, išrašą iš Juridinių asmenų registro ir/ar kitus dokumentus, kuriuose yra nurodytas jo pavadinimas, teisinė forma, buveinė (adresas), juridinio asmens kodas (juridinio asmens kodas ar kitas Juridinių asmenų registre suteiktas kodas, paprastai tai yra įmonės kodas) ir pagal kitus juridinį asmenį liudijančius dokumentus ir duomenis.

IV. ATSTOVAVIMAS KLIENTUI

13. Be paties kliento, klientui priklausančiomis lėšomis ir kitu turtu, esančiu Unijos sąskaitose, naudotis ir disponuoti gali kliento atstovas turintis teisėtus ir tinkamus įgalinimus.
14. Kliento atstovas gali atstovauti klientui santykiuose su Unija, jeigu atstovas pateikia jam suteiktus įgalinimus patvirtinantį dokumentą (sutartį, įgaliojimą ar pan.). Įgalinimus patvirtinantis dokumentas turi atitikti Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose tokių dokumentų formai bei turiniui nustatytus reikalavimus.
15. Unija turi teisę patikrinti kliento atstovo įgalinimus ir tapatybę liudijančių dokumentų autentiškumą ir tikrinimo laikotarpiu laikinai nevykdyti kliento atstovo inicijuojamų operacijų.
16. Unija priima tik tokius jai pateikiamus kliento atstovo įgalinimus patvirtinančius dokumentus, kuriuose aiškiai ir nedviprasmiškai įvardintas klientas, kliento atstovas ir kliento atstovui suteikiamų įgalinimų apimtis. Unija turi teisę atsisakyti priimti šiame punkte paminėtų sąlygų neatitinkančius dokumentus.
17. Tuo atveju, jei dokumentai, patvirtinantys kliento atstovui suteiktus įgalinimus, sudaromi ne Unijos patalpose, Unija turi teisę reikalauti, kad tokie dokumentai būtų patvirtinti notariškai.
18. Jei klientas panaikina savo atstovo įgalinimus anksčiau, negu yra tokio atstovo įgalinimus patvirtinančio Unijai pateikto dokumento galiojimo termino pabaiga, klientas privalo raštu pranešti Unijai apie savo įgalinimų panaikinimą atstovui. Visi kliento atstovo nurodymai, kliento vardu pateikti Unijai iki šiame punkte nurodyto kliento rašytinio pranešimo gavimo Unijoje dienos, yra laikomi pateiktais kliento tinkamai atstovo ir klientas neturi teisės tokių nurodymų ginčyti.
19. Unija turi teisę reikalauti, kad klientas, kuris yra fizinis asmuo, atliktų veiksmus pats asmeniškai, o ne per atstovą. Toks Unijos reikalavimas gali būti pateikiamas dėl svarbių priežasčių, siekiant apsaugoti teisėtus kliento ir/ar Unijos interesus (pavyzdžiui, išduodant tapatybės patvirtinimo priemones).

---

* Kai tapatybę patvirtinančiame dokumente duomenys apie kliento pilietybę nenurodomi, Unija, pirmą kartą nustatydamą kliento – fizinio asmens tapatybę, kai ji nustatoma jam dalyvaujant fiziškai, privalo pareikalauti iš kliento duomenų apie jo pilietybę.

V. DOKUMENTŲ PASIRAŠYMAS

20. Kliento vardu sudaromos sutartys, pateikiami raštiški nurodymai, pranešimai ar kiti kliento sudaryti dokumentai turi būti pasirašyti kliento ar jo atstovo.
21. Unija turi teisę reikalauti, kad klientas ar kliento atstovas pasirašytų dokumentus Unijos darbuotojo akivaizdoje arba, jei tokie dokumentai pasirašomi ne Unijos patalpose, kad kliento ar jo atstovo parašas kliento pasirašomuose dokumentuose būtų patvirtintas notariškai.
22. Jei klientas yra juridinis asmuo:
- 22.1. asmenys, turintys teisę disponuoti kliento lėšomis, yra nurodyti kliento Unijai pateiktoje parašų ir antspaudo pavyzdžių kortelėje, kurią, patvirtindamas kortelėje nurodytų asmenų teisę disponuoti lėšomis kliento sąskaitoje, pasirašo kliento vadovas, jo tinkamai įgaliotas asmuo ar kitas asmuo, turintis tokią teisę pagal kliento Unijai pateiktus ir Juridinių asmenų registre įregistruotus kliento steigimo/registracijos dokumentus;
- 22.2. raštu pateikiami kliento mokėjimo nurodymai turi būti pasirašyti kliento ar jo atstovų ir patvirtinti antspaudu, jei antspaudas yra numatytas juridinio asmens įstatuose, o pavyzdys yra Unijai pateiktoje parašų ir antspaudo pavyzdžių kortelėje.
23. Unijos nustatytais atvejais sutartis, kitus sandorius bei dokumentus Unija ir klientas gali pasirašyti elektroniniu parašu. Unija turi teisę nustatyti Unijai priimtinius elektroninio parašo sertifikatus ir elektroniniu parašu pasirašomų dokumentų formatus.

VI. UNIJAI PATEIKIAMAI DOKUMENTAI

24. Klientas privalo pateikti Unijai dokumentų originalus arba notaro patvirtintas dokumentų kopijas.
25. Unija daro prielaidą, kad kliento pateikti dokumentai yra autentiški, tikri, galiojantys ir teisingi.
26. Unija turi teisę pareikalauti, kad užsienyje sudaryti dokumentai būtų patvirtinti *apostile* arba legalizuoti teisės aktų nustatyta tvarka, išskyrus atvejus, kai Lietuvos Respublikos ir atitinkamos užsienio valstybės tarptautinėse sutartyse nustatyta kitaip.
27. Unijai pateikiami dokumentai turi būti parengti lietuvių kalba. Jei Unijai pateikiami dokumentai yra parengti užsienio kalba, tai Unija turi teisę pareikalauti, kad jie būtų išversti į lietuvių kalbą Unijai priimtino kompetentingo vertėjo. Unija taip pat turi teisę pareikalauti, kad vertėjo parašo tikrumas būtų patvirtintas notaro. Esant neatitikimams tarp sutarties lietuviško teksto ir teksto užsienio kalba, bus vadovaujama sutarties lietuvišku tekstu.
28. Unija turi teisę pasilikti ir saugoti kliento pateiktus notaro patvirtintus dokumentų nuorašus arba, jei įmanoma, kliento pateiktų dokumentų originalų ar notaro patvirtintų dokumentų nuorašų kopijas, Unija turi teisę pasidaryti ir saugoti jai pateiktų kliento dokumentų kopijas.
29. Jei klientas pateikia Unijai dokumentus, neatitinkančius teisės aktų ir/ar Unijos nustatytų reikalavimų arba dėl pateiktų dokumentų tikrumo ar teisingumo Unijai kyla pagrįstų abejonių, Unija turi teisę nevykdyti kliento pateiktųjų nurodymų ir/ar pareikalauti, kad klientas pateiktų papildomus dokumentus.

VII. KOMISINIAI MOKESČIAI, PALŪKANŲ NORMOS IR VALIUTOS KEITIMAS

30. Už klientui naudojamą finansinėmis paslaugomis Unija turi teisę gauti, o klientas privalo mokėti Unijos komisinį mokestį, numatytą Unijos patvirtintuose įkainiuose, jei sutartyje nėra nurodyta kitaip.
31. Be įkainiuose numatyto Unijos komisinio mokesčio sumokėjimo, klientas taip pat privalo apmokėti papildomas su paslaugų teikimu susijusias visas Unijos išlaidas, įskaitant, bet neapsiribojant, tokias kaip mokesčiai notarui už notarinių veiksnių atlikimą, žyminius mokesčius, teismo išlaidas, turto vertinimo išlaidas, dokumentų kopijų, pažymų paruošimo išlaidas, draudimo įmokas, valstybės nustatytas rinkliavas ir t.t.
32. Jei klientas nustatytais terminais tinkamai neįvykdo savo prievolių Unijai, klientas privalo mokėti Unijos įkainiuose ir/ar Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyto dydžio netesybas (baudas ar delspinigius) ir/ar palūkanas.
33. Suėjus mokesčių Unijai ir/ar kitų kliento Unijai mokėtinų sumų mokėjimo terminams, klientas savo sąskaitose privalo turėti lėšų sumą, ne mažesnę, kaip bendra kliento Unijai mokėtina suma.

34. Unija kliento mokėtinas sumas, suėjus jų mokėjimo terminams, be atskiro kliento sutikimo nusirašo nuo sutartyje nurodytos kliento sąskaitos, išskyrus atvejus, kai konkrečioje sutartyje numatyta kitaip. Jei sutartyje nurodytoje sąskaitoje nėra pakankamai lėšų arba sutartyje nėra nurodyta sąskaita, nuo kurios Unija gali nusirašyti kliento mokėtinas sumas, Unija turi teisę nusirašyti kliento mokėtinas sumas nuo visų kitų Unijoje esančių kliento sąskaitų, o tais atvejais, kai klientas turi Unijoje kelias sąskaitas, Unija turi teisę savo nuožiūra pasirinkti nuo kurios sąskaitos ir kokiomis dalimis nusirašyti kliento mokėtinas sumas.

35. Unija kliento mokėtinas sumas nurašo iš sąskaitos eurais. Tuo atveju, jei konkrečioje sutartyje numatyta, kad klientas privalo mokėti Unijai mokėtinas sumas kita valiuta, Unija nuo kliento sąskaitos lėšas nusirašo kita sutartyje numatyta valiuta.

36. Tuo atveju, jei kliento sąskaitose nėra lėšų Unijai mokėtina valiuta, Unija turi teisę, bet neprivalo be atskiro kliento nurodymo konvertuoti kitą sąskaitoje esančią valiutą į Unijai mokėtiną valiutą pagal lėšų nurašymo metu Unijos nustatytą valiutų keitimo kursą.

37. Jei kliento sąskaitose nėra pakankamai lėšų tam, kad sumokėti visas Unijai mokėtinas sumas, Unija savo nuožiūra nustato kokios mokėtinios sumos ir kokiomis dalimis yra padengiamos iš kliento sąskaitose esančių lėšų, išskyrus atvejus, kai Lietuvos Respublikos įstatymai nustato kitaip.

38. Jeigu kliento mokėtinų sumų mokėjimo dieną kliento sąskaitose Unijoje nėra pakankamai lėšų tam, kad sumokėti visas Unijai mokėtinas sumas, Unija turi teisę, bet neprivalo nurašyti kliento mokėtinas sumas dalimis vėliau kiekvieną kartą, kai lėšos yra įskaitomos į kliento sąskaitas Unijoje.

39. Unija moka klientui palūkanas už sąskaitose esančias lėšas, jeigu taip nustatyta sutartyje ar įkainiuose.

40. Palūkanos apskaičiuojamos už sąskaitose esančių neapribotų lėšų likutį, kuris nustatomas po paskutinės tą dieną atliktos operacijos sąskaitoje. Apskaičiuojant šias palūkanas yra laikoma, kad metai turi 365 dienas, mėnuo – kalendorinį dienų skaičių, jeigu sutartimi Šalys nesusitarė kitaip. Už Kalendorinį mėnesį apskaičiuotos palūkanos paskutinę kalendorinio mėnesio dieną pervedamos į kliento sąskaitą. Jeigu Unija sumažina palūkanas už sąskaitose esančias neapribotas lėšas, tai klientas turi teisę nedelsdamas ir nemokėdamas jokio komisinio mokesčio už sutarties nutraukimą nutraukti bendrąją ir/ar paslaugų sutartį per 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų nuo pakeistų palūkanų paskelbimo dienos.

41. Pakeistą pagrindinį valiutos keitimo kursą Unija taiko nedelsdama ir be atskiro įspėjimo. Apie Unijos nustatomo, keičiamo ir skelbiamo pagrindinio valiutos keitimo kurso pakeitimą klientas gali sužinoti Unijos klientų aptarnavimo padalinyje ir Unijos tinklalapyje, išskyrus atvejus, kuomet Šalys yra susitarusios kitaip.

VIII. UNIJOS IR KLIENTO ATSAKOMYBĖ

42. Unija atsako už netinkamai atliktas operacijas sąskaitoje ir tiesioginius nuostolius, atsiradusius dėl Unijos kaltės, Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatyta tvarka.

43. Klientas pateikiantis mokėjimo nurodymą atsako už Unijai pateikto mokėjimo nurodymo duomenų teisingumą. Unija nepriima taisyčių mokėjimo nurodymų. Unija neatsako už padarinius, atsirandančius dėl kliento mokėjimo nurodyme pateiktų klaidų, neatitikimų, pasikartojimų ir/ar prieštaravimų.

44. Unija nėra atsakinga:

44.1. už nusikalstamus ar kitokio pobūdžio neteisėtus trečiųjų asmenų veiksmus, dėl kurių klientui ar kitam asmeniui padaroma žala;

44.2. už kliento nuostolius, patirtus dėl kliento sąskaitos blokavimo;

44.3. už mokėtojų ir gavėjų tarpusavio pretenzijas ir jų nenagrinėja, jei nėra pretenzijų dėl Unijos prievolių nevykdymo ar netinkamo vykdymo.

45. Unija, Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais terminais neįskaičiusi lėšų į kliento sąskaitą ar neįvykdžiusi kliento mokėjimo nurodymo, taip pat klaidingai nurašiusi lėšas iš kliento sąskaitos, moka klientui Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytas palūkanas. Unija nemoka palūkanų klientui, dėl neįvykdytų operacijų, kai operacijos banko sąskaitoje buvo sustabdytos Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

46. Klientas yra atsakingas už visus Unijos nuostolius, patirtus dėl Unijai pateiktos klaidingos informacijos, pateiktų negaliojančių dokumentų, klaidingų mokėjimo nurodymų ir/ar dėl sutartyje nustatytų įsipareigojimų nevykdymo.

47. Unija neatsako už kliento nuostolius, patirtus dėl valiutos kurso pasikeitimo rizikos.
48. Unija turi teisę tobulinti savo informacinę sistemą ir šalinti pastebėtus trūkumus, net jei tai gali sukelti ir/ar sukelti trumpalaikius paslaugų teikimo klientams sutrikimus. Unija planuoja savo informacinės sistemos tobulinimo, jos trūkumų šalinimo darbus ir, esant galimybei, juos atlikti nakties metu ar ne darbo dieną.
49. Šalys neatsako už savo įsipareigojimų nevykdymą ar netinkamą vykdymą, jeigu tai įvyko dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybių. Šalys laikosi Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytų taisyklių dėl nenugalimos jėgos aplinkybių taikymo.
50. Esant ypatingoms aplinkybėms ir svarbioms priežastims, Unija, norėdama išvengti galimų kliento ir/ar savo nuostolių, turi teisę šalinti informacinės sistemos trūkumus bet kuriuo paros metu. Tokie informacinės sistemos trūkumų šalinimo darbai turi būti atlikti per kiek įmanoma trumpesnę laiką.
51. Unijos informacinės sistemos tobulinimo ir/ar jos trūkumų šalinimo metu sustabdomas visų Unijos įsipareigojimų, kurie vykdomi informacine sistema, vykdymas.
52. Unija turi teisę nepriimti ir nevykdyti mokėjimo nurodymų, nepriimti prašymų keisti valiutą, nepriimti ir neatlikti finansinių operacijų pavedimų, neteikti kitų Unijos paslaugų, jeigu neveikia tarpbankinės atsiskaitymo sistemos, ar esant kitoms neįprastoms rinkos sąlygoms, svarbioms techninėms ar kitoms priežastims ar tuo atveju, jei klientui, su juo susijusiems asmenims arba mokėjimo nurodyme įrašytiems asmenims taikomos ekonominės ar kt. sankcijos, jų vykdomas sandoris ar mokėjimo operacija turi įtartinos operacijos požymių ir klientas nepateikia Unijai prašomos informacijos apie lėšų kilmę, kitą sandorio / mokėjimo operacijos šalį ir pan.

IX. SUTARČIŲ SUDARYMO, KEITIMO IR NUTRAUKIMO TVARKA

53. Unija bendrąją sutartį sudaro sudarydama su klientu atsiskaitomosios sąskaitos sutartį, pagal kurią klientui atidaroma atsiskaitomoji sąskaita, bei narystės sutartį, pagal kurią klientui atidaroma pagrindinio pajaus sąskaita.
54. Bendrąją sutartį sudaro:
- 54.1. Atsiskaitomosios sąskaitos sutartis ir narystės sutartis;
- 54.2. Sąlygos (su visais jos priedais ir įkainiais).
55. Klientai, kurie atitinka narystės Unijoje kriterijus, turi teisę kreiptis į Uniją dėl atsiskaitomosios sąskaitos atidarymo:
- 55.1. Unijos nariais gali būti veiksniūs fiziniai asmenys, turintys nuolatinę gyvenamąją vietą, dirbantys arba besimokantys Lietuvos Respublikoje. Unijos nariu fizinis asmuo gali būti, jeigu jis gyvena, dirba arba mokosi Lietuvos Respublikos Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje ar su šia savivaldybe besiribojančių šių savivaldybių teritorijose (Vilniaus miesto savivaldybės; Švenčionių rajono savivaldybės; Molėtų rajono savivaldybės; Širvintų rajono savivaldybės; Elektrėnų savivaldybės; Trakų rajono savivaldybės; Šalčininkų rajono savivaldybės).
- 55.2. Unijos asocijuotais nariais gali būti Lietuvos Respublikoje įregistruoti ir Lietuvos Respublikos Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje ir su šia savivaldybe besiribojančiose teritorijose (Vilniaus miesto savivaldybės; Švenčionių rajono savivaldybės; Molėtų rajono savivaldybės; Širvintų rajono savivaldybės; Elektrėnų savivaldybės; Trakų rajono savivaldybės; Šalčininkų rajono savivaldybės).
56. Unija, gavusi kliento prašymą dėl įstojimo į Unijos narius ir sudariusi su juo bendrąją sutartį dėl atsiskaitomosios sąskaitos kartu su narystės sutartimi ir sumokėjus pagrindinį pajinį įnašą, Unija atidaro atsiskaitomąją sąskaitą.
57. Unija, iš užsienio piliečių turi teisę prašyti, kad pastarieji, pateikę prašymą atidaryti atsiskaitomąją sąskaitą, pagrįstų savo profesinius, ekonominius, socialinius arba asmeninius ryšius su Lietuva bei Vilniaus rajono savivaldybės teritorija ar su šia savivaldybe besiribojančių savivaldybių teritorijomis. Unija turi teisę prašyti tokių asmenų pateikti dokumentus, kuriais patvirtinami jų ryšiai su Lietuva bei Sąlygų 55.1. minimomis teritorijomis. Pagrindinio pajinio įnašo sąskaita gali būti atidaryta tik Unijos narystės kriterijų atitinkantiems užsienio piliečiams.
58. Unija turi teisę atsisakyti atidaryti atsiskaitomąją, tame tarpe pagrindinio pajaus sąskaitą, jeigu ją atidarius būtų pažeistos Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo nuostatos. Šiuo atveju Unija imasi atitinkamų priemonių, nurodytų Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatyme.
59. Unija, įtraukta į Lietuvos banko sudaromą sąskaitos paslaugą teikiančių subjektų sąrašą,

privalo to pageidaujantiems klientams atidaryti mokėjimo sąskaitą. Unija turi teisę neatidaryti mokėjimo sąskaitos tik Mokėjimų įstatymo nurodytais pagrindais.

60. Atsiskaitomosios sąskaitos sutartis gali būti nepasirašoma, jeigu Klientas išreiškia norą tik dėl pagrindinio pajaus sąskaitos atidarymo, o atsiskaitomosios sąskaitos turėti nepageidauja.

61. Unija, priėmusi sprendimą atsisakyti atidaryti atsiskaitomąją sąskaitą klientui, nedelsdama raštu popieriuje arba naudojant kitą patvariąją laikmeną nemokamai informuoja asmenį ir nurodo konkrečias atsisakymo priežastis. Unija informuoja asmenį apie sprendimo atsisakyti atidaryti atsiskaitomąją sąskaitą apskundimo tvarką, jo teisę kreiptis į Lietuvos banką ir nurodo jo kontaktinius duomenis.

62. Unija turi užtikrinti, kad atsiskaitomosios sąskaitos atidarymas nebūtų siejamas su reikalavimu įsigyti papildomų paslaugų arba Unijos pajų, išskyrus atvejus, kai šis reikalavimas taikomas visiems Unijos klientams.

63. Unijos ir kliento sudaryta sutartis įsigalioja tą dieną, kai ją pasirašo visos sutarties šalys ir patvirtina antspaudais (kai klientas yra juridinis asmuo ir jo įstatuose nurodyta, kad antspaudas juridinio asmens veikloje yra naudojamas).

64. Sutarties priedai ir pakeitimai yra sudedamoji sutarties dalis ir turi būti šalių pasirašyti ir patvirtinti antspaudais (jei klientas yra juridinis asmuo ir jo įstatuose nurodyta, kad antspaudas juridinio asmens veikloje yra naudojamas).

65. Sutartis sudaroma tiek egzempliorių, kiek yra šalių, kiekvienai šaliai tenka po vieną egzempliorių. Visi egzemplioriai turi vienodą teisinę galią.

66. Paslaugų sutarties sąlygos gali būti keičiamos tik rašytiniu šalių susitarimu, išskyrus šio skyriaus 66 punkte nustatytus atvejus, kai Unija turi teisę bendrąją sutartį keisti vienašališkai.

67. Unija turi teisę vienašališkai, be atskiro rašytinio šalių susitarimo, pakeisti sutarties (įskaitant ir tas, kurios gali būti keičiamos tik rašytiniu šalių susitarimu) sąlygas, jeigu šie pakeitimai susiję su Unijos informacinių sistemų ir/ar technologijų tobulinimu, teisės aktų pakeitimais. Unija įsipareigoja ne vėliau kaip prieš 60 (šešiasdešimt) kalendorinių dienų apie tai paskelbti Unijos tinklalapyje ir Unijos klientų aptarnavimo padaliniuose arba informuoti klientus asmeniškai el. paštu arba per elektroninės bankininkystės sistemą.

68. Paaiškėjus, kad viena kuri nors iš paslaugų sutarties nuostatų yra ydinga ar neturi teisinės galios, kitos sutarties nuostatos lieka galioti. Šalys turi pakeisti ydingą nuostatą kita, artimiausia pagal prasmę negaliojančiajai, teisiškai veiksminga nuostata.

69. Paslaugų sutartimi nereglamentuotiems santykiams taikomos Sąlygos, Lietuvos Respublikoje galiojantys įstatymai ir kiti teisės aktai.

70. Klientas gali nutraukti bendrąją sutartį bet kuriuo metu, atvykęs į Uniją ir parašęs prašymą dėl išstojimo iš Unijos narių/Asocijuotų narių. Nutraukdamas bendrąją sutartį klientas nemoka jokio komisinio mokesčio už sutarties nutraukimą.

71. Unija gali uždaryti atsiskaitomąją sąskaitą įspėjusi klientą apie tai raštu ne mažiau kaip prieš 60 (šešiasdešimt) kalendorinių dienų, jeigu ilgiau negu metus kliento sąskaitoje nebuvo atliekamos jokios operacijos arba dėl kitų priežasčių.

72. Atsiskaitomoji sąskaita gali būti uždaryta ir tuo atveju, kai yra įregistruotos sąskaitoje esančių piniginių lėšų areštas ar nustatyti kiti disponavimo šiomis lėšomis apribojimai.

73. Bendrąją sutartį Unija vienašališkai gali nutraukti tik esant tokioms svarbioms sąlygoms:

73.1. Klientas pateikė neteisingą ir/ar nepilną informaciją, kuri Unijai yra esminė, atsisako ją pateikti arba atnaujinti;

73.2. Klientas neinformavo Unijos apie anksčiau savo pateiktos informacijos (kuri yra esminė) pasikeitimus ir/arba naujas atsiradusias aplinkybes, kurios gali turėti neigiamą įtaką Kliento vykdomiems įsipareigojimams;

73.3. Unija turi pagrįstų įtarimų, kad klientas galimai susijęs su pinigų plovimu ar kita nusikalstama veikla ir/arba vengia, atsisako Unijai pateikti informaciją apie lėšų ar turto kilmę, ar kitus duomenis nustatytais terminais;

73.4. Unija įstatymų nustatyta tvarka pašalina iš Unijos savo narį.

74. Apie vienašališką bendrosios sutarties nutraukimą dėl svarbių priežasčių Unija klientą informuoja nedelsdama.

75. Unija, nutraukusi bendrąją sutartį ir uždariusi kliento atsiskaitomąją sąskaitą, joje esančių lėšų likutį:

75.1. Kliento prašymu išmoka grynaisiais pinigais arba perveda į kitą kliento nurodytą sąskaitą ne vėliau kaip per 5 (penkias) darbo dienas nuo prašymo nutraukti bendrąją sutartį pateikimo dienos.

75.2. perveda į bet kurią kitą kliento sąskaitą (jeigu tokią klientas turi) arba į Unijos vidinę sąskaitą, jeigu klientas neturi savo sąskaitos ir nenurodo kitos sąskaitos lėšoms pervesti. Lėšas, pervestas į vidinę Unijos sąskaitą, Unija išmoka tik klientui atvykus į Unijos klientų aptarnavimo skyrių.

76. Sumokėtas pagrindinis ir papildomi pajai yra gražinami vadovaujantis Lietuvos Respublikos Kredito unijų įstatymo nuostatomis.

77. Klientui, kuris yra Vartotojas, nutraukus bendrąją sutartį, klientas visada raštu popieriuje arba patvarioje laikmenoje gali nemokamai gauti informaciją apie mokėjimo operacijas, atliktas sąskaitoje per paskutinius 36 (trisdešimt šešis) mėnesius, o jeigu nuo bendrosios sutarties įsigaliojimo dienos praėjo mažiau negu 36 (trisdešimt šeši) mėnesiai – per visą bendrosios sutarties galiojimo laikotarpį.

X. PINIGŲ PLOVIMO IR TERORISTŲ FINANSAVIMO PREVENCIJA

78. Siekiant vykdyti Pinigų plovimo ir/ar teroristų finansavimo prevencijos teisės aktų reikalavimus ir/ar atitinkamų kompetentingų valstybės institucijų nurodymus, Unija vadovaujasi Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Vidaus reikalų ministro įsakymais, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos direktoriaus įsakymais, Lietuvos banko priimtais teisės aktais ir kitais teisės aktais.

XI. KONFIDENCIALUMAS

79. Informacija apie Šalių derybas dėl sutarties sudarymo ir/ar paslaugų teikimo, sutarties sąlygas ir paslaugų teikimo klientui sąlygas ir tvarką, derybų eigą, derybų eigoje, o taip pat sutarties vykdymo metu gauta iš kitos šalies informacija yra konfidenciali ir kitiems asmenims neskelbiama be kitos šalies sutikimo, išskyrus atvejus, numatytus Lietuvos Respublikos įstatymuose, sutartyje ir šiose Sąlygose.

80. Konfidencialia informacija nelaikoma informacija apie Šalį, kuri:

80.1. jos gavimo ar sužinojimo metu buvo viešai prieinama visuomenei;

80.2. tapo viešai prieinama ar žinoma ne dėl kitos šalies kaltės;

80.3. buvo gauta iš trečiojo asmens, kuris šią informaciją gavo be įsipareigojimo išsaugoti informacijos konfidencialumą;

80.4. negali būti laikoma konfidencialia pagal Lietuvos Respublikos įstatymus;

80.5. nelaikoma konfidencialia pagal šalies, kuri pateikė informaciją, raštišką pareiškimą.

81. Unija turi teisę atskleisti iš kliento bei kitų informacijos šaltinių gautą informaciją bei visą kitą su Šalių santykiais susijusią informaciją, įskaitant, bet neapsiribojant šiais nurodytais asmenimis:

81.1. Unijos ir/ar kredito unijų narių veiklos priežiūrą atlikti teisę turinčioms institucijoms;

81.2. Teisėtiems Unijos atstovams ir tretiesiems asmenims, kurie Unijai teikia paslaugas, jei dėl tokių paslaugų teikimo specifikos būtina atskleisti konfidencialią informaciją. Šiuo atveju Unija užtikrina, kad tokie tretieji asmenys įsipareigotų neatskleisti konfidencialios informacijos.

81.3. tretiesiems asmenims, kurių veikla susijusi su skolų išieškojimu ar skolininkų duomenų bazės kūrimu, administravimu ar naudojimu, su tikslu administruoti ir/ar išieškoti skolas iš kliento;

81.4. asmenims, tiesiogiai susijusiems su Unijos paslaugų teikimu konkrečiam klientui (atsižvelgiant į jiems reikalingą duomenų apimtį);

81.5. kitiems asmenims (pavyzdžiui, advokatams, konsultantams, auditoriams), kuriuos Unija pasitelkia Unijai ir/ar klientui būtinų paslaugų teikimui;

81.6. gavus kliento rašytinį prašymą ar sutikimą.

XII. ASMENS DUOMENŲ TVARKYMAS

82. Visiems Unijos nariams prieš pradėdant dalykinius santykius nustatyta forma pasirašytinai yra pateikiama *Informacija apie asmens duomenų tvarkymą*. Sutrumpinta informacijos apie asmens duomenų tvarkymą forma gali būti naudojama išimtiniais atvejais, kai Unijos narys neplanuoja turėti jokių skolinimosi produktų. Tokiu atveju sutrumpintą informacijos apie duomenų tvarkymą formą Unijos darbuotojams pagal poreikį pateikia Duomenų apsaugos pareigūnas.

83. Unija tvarko kliento ar kliento atstovo asmens duomenis Unijos Privatumo politikoje nustatyta tvarka ir terminais. Privatumo politika bei Duomenų apsaugos pareigūno kontaktai yra

skelbiami Unijos interneto svetainėje adresu: www.rato.lt.

XIII. PRANEŠIMŲ IR INFORMACIJOS PATEIKIMAS

84. Visiems Unijos nariams prieš pradėdant dalykinius santykius yra pateikiama tiesioginės rinkodaros sutikimo forma, kurioje Unijos narys pasirašytinai duoda sutikimą dėl tiesioginės rinkodaros pranešimų gavimo arba tą sutikimą atšaukia.

85. Unija pranešimus ir informaciją teikia klientui vienu iš šių būdų: išsiunčiant pranešimus ir informaciją klientui paštu, ir/arba elektroniniu paštu ir/arba kitais telekomunikacijų galiniais įrenginiais, pateikiant pranešimus ir informaciją internetinės bankininkystės priemonėmis, visuomenės informavimo priemonėmis, Unijos interneto svetainėje, telefonu, žodžiu bei kitais būdais.

86. Klientas, sudarydamas sutartį, nurodo Unijai savo gyvenamosios vietos (buveinės) adresą, taip pat savo elektroninį paštą, kuris išsaugomas Unijos informacinėje sistemoje. Šiuo kliento nurodytu adresu Unija siunčia visą informaciją klientui, kol klientas raštu ar kitu Unijai priimtiniu būdu nepraneša apie savo adreso/elektroninio pašto pasikeitimą. Unija turi teisę pareikalauti, kad klientas pateiktų dokumentus, patvirtinančius kliento gyvenamosios vietos (buveinės) adreso pasikeitimą.

87. Unijos klientui siunčiami pranešimai ir kita informacija negali būti laikomi Unijos įsipareigojimu ir/ar Unijos pasiūlymu klientui sudaryti sutartį ar naudotis paslaugomis, išskyrus atvejus, kai Unijos siunčiamoje informacijoje yra aiškiai įvardinama, kad tai laikytina tokiu įsipareigojimu ir/ar pasiūlymu.

88. Klientui asmeniškai išsiųsti Unijos pranešimai yra įteikiami klientui pasirašytinai arba siunčiami klientui paštu, arba el. paštu ar kitu klientui ir Unijai priimtiniu būdu. Minėti Unijos pranešimai laikomi kliento gautais, kai po tokio pranešimo išsiuntimo praeina laiko tarpas įprastai reikalingas informacijos nusiuntimui atitinkamomis ryšio priemonėmis. Pranešimas klientui laikomas gautu:

88.1. praėjus 5 (penkioms) kalendorinėms dienoms po pranešimo išsiuntimo paštu;

88.2. kitą darbo dieną po pranešimo išsiuntimo elektroniniu paštu;

88.3. įteikiant pranešimą pasirašytinai - tą dieną, kai klientas gauna pranešimą ir pasirašo, kad jį gavo.

89. Unija informaciją apie kliento sąskaitoje atliktas operacijas bei Unijos įvykdytus kliento pateiktus mokėjimo nurodymus klientui pateikia sąskaitos išrašė. Klientas gali gauti šiame punkte paminėtą informaciją tokiais būdais:

89.1. atvykęs į Uniją klientų aptarnavimo skyrių, tiesiogiai iš Unijos darbuotojo;

89.2. iš sąskaitos išrašų, kuriuos Unija pateikia klientui sutartyje numatyta tvarka ir periodiškumu, įskaitant ir sąskaitos išrašus, kuriuos klientas gali pamatyti ir/ar atsispausdinti pats, sutarčių pagrindu naudodamasis elektroninėmis mokėjimo priemonėmis;

89.3. kitais būdais, numatytais konkrečios paslaugos sąlygose.

90. Visi Unijos pranešimai ir informacija klientui pateikiama lietuvių kalba.

91. Kliento pranešimų ir kitos informacijos teikimas Unijai:

91.1. Klientas pateikia pranešimus ir kitą informaciją Unijai raštu arba kitu būdu, jeigu dėl tokio kito būdo yra susitarta konkrečioje sutartyje;

91.2. jei klientas negauna iš Unijos pranešimų, informacijos ar ataskaitų, kurias jis pagrįstai tikėjosi gauti arba dėl kurių pateikimo yra susitarta sutartimi, klientas privalo nedelsdamas apie tai informuoti Uniją;

91.3. Klientas nustatęs, kad iš Unijos gauta informacija yra neteisinga, netiksli ir/ar su kitokiais trūkumais ar klaidomis, klientas privalo nedelsdamas apie tai informuoti Uniją;

91.4. Klientas privalo nedelsiant informuoti Uniją apie bet kokius pasikeitusius kliento duomenis ar aplinkybes, lyginant su sutartyje nurodytais arba anksčiau kliento Unijai pateiktuose dokumentuose nurodytais duomenimis ar aplinkybėmis (pvz.: pasikeitus gyvenamosios vietos arba buveinės adresui, pasikeitus kitiems kliento kontaktiniams duomenims (telefonui, elektroninio pašto adresui ir kt.), pasikeitus kliento vardui, pavardei, parašui, pavadinimui, įstatams, įgaliotiems asmenims arba kitiems asmenims, turintiems teisę disponuoti kliento sąskaitoje esančiomis lėšomis, pasikeitus sutartyje įrašytų kliento patvirtinimų bei pareiškimų teisingumui ir t.t.). Klientas, neatlikęs pareigos pranešti, negali pareikšti pretenzijų ar atsikirtimų, jog Unijos veiksmai, atlikti pagal paskutinius Unijai žinomus kliento kontaktinius duomenis, neatitinka sutarties sąlygų arba jog klientas negavo Unijos pranešimų, išsiųstų pagal paskutinius Unijai žinomus kliento kontaktinius

duomenis.

91.5. Klientas privalo nedelsiant informuoti Uniją apie visas naujai atsiradusias aplinkybes, turėdiančias ar galinčias turėti įtakos tinkamam kliento įsipareigojimų pagal sutartį vykdymui (pvz.: , kliento bankroto, kliento restruktūrizavimo bylos inicijavimą bei iškėlimą, kliento likvidavimą, reorganizavimą, pertvarkymą ir pan.). Unijai pareikalavus, klientas privalo pateikti Unijai dokumentus, įrodančius pasikeitusius duomenis ar aplinkybes. Unija neatsako už kliento nuostolius, kurie atsirado dėl to, kad klientas netinkamai vykdė šiame punkte numatytas pareigas.

91.6. Klientas privalo nedelsdamas informuoti Uniją apie savo dokumentų, naudojamų kliento asmens tapatybei nustatyti, vagystę ar praradimą kitu būdu. Klientas taip pat privalo nedelsiant pranešti Unijai apie kitų Šalių santykiuose naudojamų kliento asmens tapatybės patvirtinimo priemonių (slaptažodžių, kodų ir pan.) vagystę ar praradimą kitu būdu, o taip pat apie faktus ir įtarimus apie tai, kad kliento turimų tapatybės patvirtinimo priemonių turinį sužinojo ar jomis gali pasinaudoti tretieji asmenys.

XIV. SĄLYGŲ KEITIMO TVARKA

92. Unija turi teisę dėl svarbių priežasčių vienašališkai pakeisti Sąlygas, apie tai informavęs klientą šiose Sąlygose nustatyta tvarka.

93. Apie tokius pakeitimus Unija informuoja klientą ne vėliau kaip likus 60 (šešiasdešimt) kalendorinių dienų iki pakeitimų įsigaliojimo dienos. Pranešimas apie Sąlygų pakeitimą skelbiamas viešai Unijos tinklalapyje ir Unijos klientų aptarnavimo padalinyje, taip pat gali būti perduodamas asmeniškai klientui. Viešai paskelbtas pranešimas laikomas tinkamu (raštišku) kliento informavimu apie vienašališką Sąlygų pakeitimą. Laikoma, kad klientas sutinka su šiais pakeitimais, jeigu jis iki pakeitimų įsigaliojimo dienos Unijai nepraneša, jog su jais nesutinka.

94. Tuo atveju, jeigu Sąlygų pakeitimais yra gerinamos sąlygos klientams (mažinami įkainiai, gerinama paslaugos kokybė ar pan.), tokie Sąlygų pakeitimai įsigalioja kitą dieną nuo jų paskelbimo Unijos tinklalapyje dienos arba nuo kitokio pranešimo Unijos klientams paskelbimo datos.

95. Klientas turi teisę susipažinti su galiojančia Sąlygų redakcija, taip pat su bet kuria Sąlygų redakcija, galiojusia nuo bendrosios sutarties su darymo dienos.

XV. GINČŲ SPRENDIMAS

96. Klientų prašymus/skundus dėl Unijos veiksmų, kuriais Unija galėjo pažeisti įstatymų, sutarčių, reglamentuojančių paslaugų teikimą, reikalavimus ir/ar kliento teisėtus interesus, klientas gali pateikti Unijos klientų skundų nagrinėjimo taisyklėse numatytą skundo formą.

97. Unija išnagrinėja rašytinius kliento prašymus/skundus ir raštu jam atsako ne vėliau kaip per 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų nuo prašymo/skundo gavimo dienos.

98. Jeigu Unijos atsakymas į kliento prašymą/skundą netenkina kliento ar jam nebuvo atsakyta, klientas turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą.

99. Jeigu klientas yra vartotojas, jis įstatymų nustatyta tvarka taip pat turi teisę raštu arba elektroniniu būdu, dėl neteisminio ginčo nagrinėjimo kreiptis į Lietuvos banką, kuris nagrinėja vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčus, kylančius iš finansinių paslaugų teikimo.

100. Ginčai, kylantys iš sutarties, sprendžiami vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais Lietuvos Respublikos teismuose. Neatsižvelgiant į aukščiau išdėstytas nuostatas, Unija, siekdama apginti pažeistus savo interesus, turi teisę iškelti ir vesti bylas prieš klientą pagal kliento gyvenamąją, buveinės, turto ar jos dalies, filialo ar atstovybės buvimo vietą.